

Aan:
mevrouw E. Slagt-Tichelman en
de heer R.A.A. Bosch

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 8 september 2020

Ons kenmerk 37/5.1/2020001275

Behandeld door de heer K. Folkertsma (0592) 36 58 64

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over veranderingen van het grondgebruik in het stroomgebied van de Drentsche Aa

Geachte mevrouw Slagt-Tichelman en de heer Bosch,

In uw brief van 31 mei 2020 stelde u een aantal vragen over veranderingen van het grondgebruik in het stroomgebied van de Drentsche Aa. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het college van GS op de hoogte van verschuivingen in het grondgebruik van grasland naar akkerland in het stroomgebied van de Drentsche Aa? Zo ja: kunt u een indicatie geven van de mate waarin deze verschuiving optreedt?

Antwoord 1

Ja, wij hebben hierover ook signalen ontvangen uit het Drentsche Aa-gebied. Over de mate waarin deze verschuiving van grasland naar akkerbouw plaatsvindt zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 2

Wat is de mening van het college over de geconstateerde toename van het areaal hoog salderende gewassen in het stroomgebied van de Drentsche Aa?

Antwoord 2

Met de term 'hoog salderende gewassen' wordt in het algemeen bedoeld: bloemen, bollen, sierteelt, fruit, bomen, graszaad en graszoden, uien en (poot)aardappelen.

Vanuit het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa (UPDA) wordt hier in detail onderzoek naar gedaan.

In het jaarverslag 2019 is te lezen dat in 2018 het totaal areaal bollen in het stroomgebied 167 ha was, een stijging van 24 ha (14%) ten opzichte van 2016. Via dit programma houden wij samen met onze partners het waterschap Hunze en Aa's en het Waterbedrijf Groningen de vinger aan de pols. Wij wachten eventuele aanbevelingen uit de evaluatie van dit Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning in 2021 voor nu eerst af.

Vraag 3

Is het college bekend met aanpassingen aan bodem en waterhuishouding t.b.v. teeleisen van hoog salderende gewassen?

Antwoord 3

Ja, wij hebben ook geconstateerd dat met name de teelt van bloembollen gepaard gaat met een intensivering van het grondgebruik en cultuurtechnische maatregelen.

Vraag 4

Acht het college deze verschuivingen en aanpassingen wenselijk gezien de impact op de biodiversiteit in het gebied?

Antwoord 4

De hierboven geschetste ontwikkelingen dragen hier niet aan bij. Wij gaan ervan uit dat met onze inzet vanuit het Programma Toekomstgerichte Landbouw, gericht op natuurinclusieve landbouw, hier een kentering kan worden bewerkstelligd.

Vraag 5

Hoe kijkt het college aan tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting voor hoog salderende gewassen in relatie tot de biodiversiteit en de waterkwaliteit in het gebied en de drinkwaterwinning?

Antwoord 5

Zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie Drenthe streven wij voor het Drentsche Aa-gebied naar een robuust klimaatbestendig bodem- en watersysteem dat geschikt is voor het leveren van diverse ecosysteemdiensten, zoals drinkwater en natuur. De door uw Staten uitgesproken oproep tot een extensivering rond Natura 2000-gebieden sluit hier goed op aan. Juist in het Drentsche Aa-gebied, dat een uniek eigen watersysteem kent met grote kwaliteit en verscheidenheid aan biodiversiteit. Zie ook vraag 6.

Vraag 6

Hoe verhoudt zich dit tot de in de Kaderrichtlijn Water en de Tweede Nota Duurzame Gewasbescherming gestelde doelen t.a.v. het verminderen van het gebruik ervan met 95% in 2023 t.o.v. 2012?

Antwoord 6

Via het [Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa \(UPDA\)](#) wordt hier samen met het Waterbedrijf Groningen en het waterschap Hunze en Aa's aan gewerkt. Sinds de inwerkingtreding van de Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is veel kennis vergaard over de bronnen en risico's in het stroomgebied van de Drentsche Aa met betrekking tot de waterkwaliteit. Tegelijkertijd is er veelvuldig contact geweest met gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen in het Drentsche Aa gebied om het belang van een schone Drentsche Aa te duiden. Dit heeft geleid tot diverse projecten met als doel het bewerkstelligen van schone waterkwaliteit. Voortschrijdend onderzoek en analyse hebben geleid tot nieuwe inzichten die zijn geadresseerd in het [Gebiedsdossier Drentsche Aa \(2019\)](#). In het huidige Uitvoeringsprogramma zijn tien deelprojecten opgenomen met een doorlooptijd tot 2021. Momenteel is het nog te vroeg om een goede inschatting te kunnen maken wat de effecten zijn van deze tien projecten op de verbetering van de waterkwaliteit en het halen van de gestelde doelen. Een aantal projecten is nog relatief kort in uitvoering, waardoor effecten pas op termijn waarneembaar zullen zijn. Naast technische ingrepen (bijvoorbeeld teeltmaatregelen) wordt in het programma ingezet op verandering van gedrag bij gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen in het Drentsche Aa gebied.

Vraag 7

Is college van GS bereid een oproep aan de minister te sturen voor een betere handhaving op het middelengebruik? Met name op de onderdelen gebruik van de juiste middelen en op de juiste manier!

Antwoord 7

Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa is voorlichting over het gebruik van chemische middelen aan boeren, maar ook aan burgers en bedrijven in bebouwd gebied. Op basis van de evaluatie daarvan in 2021 zullen wij beoordelen of extra inzet nodig is.

Vraag 8

Wat is de stand van zaken op het gebied van het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa (UPDA) en waar liggen de uitdagingen in dat kader?

Antwoord 8

Zie antwoord vraag 6.

Vraag 9

Wat doet GS op het gebied van handhaving van de toename van waterputten in het gebied die niet zijn aangemerkt als bestaand gebruik?

Antwoord 9

Tot 2007 was de provincie het bevoegd gezag, nadien is dit overgedragen aan het waterschap Hunze en Aa's en geldt nog een oude regeling uit 1994. Op dit moment werkt het waterschap aan het voorbereiden van nieuw beleid voor het onttrekken van grondwater voor beregening in het stroomgebied van de Drentsche Aa. Op 4 november 2019 is daarvoor een eerste gebiedsbijeenkomst gehouden. Toen is ook aangekondigd dat het waterschap de huidige regelgeving dit groeiseizoen gaat handhaven én dat alle beregeningsputten in beeld worden gebracht.

Als provincie beoordelen wij overigens nieuwe aanvragen voor drainage en beregeningsputten in de onderzoekzones Natura2000 op significante effecten op habitattypen. Complicerende factor hierbij is het aantonen van cumulatieve effecten van meerdere aanvragen. Met het nieuwe beleid van het waterschap kan hier waarschijnlijk in worden voorzien en zo verdroging worden tegengegaan.

Vraag 10

Ziet het college verdere mogelijkheden de waterkwaliteit van het stroomgebied van de Drentsche Aa verder te verbeteren? Zo ja: welke; zo nee: waarom niet?

Antwoord 10

Ja, wij gaan ervan uit dat de realisatie van het Programma Natuurlijk Platteland, het Programma Toekomstgerichte Landbouw, het Uitvoeringsprogramma oppervlaktewaterwinning Drentsche Aa – in samenwerking met waterschap Hunze en Aa's en Waterbedrijf Groningen - en diverse projecten (zoals EIP OG Bio-economie Drentsche Aa), zal leiden tot een robuuste natuur en een natuurinclusieve landbouw in het Drentsche Aa-gebied. En daarmee tot een verbetering van de waterkwaliteit (fosfaat, stikstof en bestrijdingsmiddelen) in het ondiepe grondwater en in de beek zelf. Via het beschikbare monitoringsinstrumentarium worden deze ontwikkelingen gevolgd en kunnen eventuele hiaten in de aanpak worden geagendeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

md/coll.

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe,

Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

Betreft: Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO, inzake veranderingen grondgebruik in het stroomgebied van de Drentse Aa.

Assen, 31 mei 2020,

Geachte mevrouw Klijnsma,

Het stroomgebied van de Drentse Aa is een van de bekendste Drentse natuurgebieden. Het gebied heeft de status van Nationaal Park en is van groot belang voor de publieke drinkwatervoorziening voor bijna een kwart miljoen inwoners van Groningen en Drenthe. De afgelopen jaren wordt een verschuiving in het grondgebruik in het stroomgebied van de Drentse Aa waargenomen. Grasland wordt omgevormd naar akkerland, waar vaak hoog salderende gewassen op worden verbouwd (lilie-, bollen- en uienteelt). Voor deze intensieve vormen van landbouw wordt ingegrepen in de natuurlijke bodemgesteldheid en in de waterhuishouding. Omwonenden en natuurorganisaties spreken hun zorgen hierover uit.

Naar aanleiding van deze veranderingen in het grondgebruik in het stroomgebied van de Drentse Aa en de mogelijk verstrekkende gevolgen daarvan voor de omgeving hebben de fracties van GroenLinks en PvdA de volgende vragen aan het college van Gedeputeerde Staten:

1. Is het college van GS op de hoogte van verschuivingen in het grondgebruik van grasland naar akkerland in het stroomgebied van de Drentse Aa? Zo ja: kunt u een indicatie geven van de mate waarin deze verschuiving optreedt?
2. Wat is de mening van het college over de geconstateerde toename van het areaal hoog salderende gewassen in het stroomgebied van de Drentse Aa?
3. Is het college bekend met aanpassingen aan bodem en waterhuishouding t.b.v. teeleisen van hoog salderende gewassen?
4. Acht het college deze verschuivingen en aanpassingen wenselijk gezien de impact op de biodiversiteit in het gebied?
5. Hoe kijkt het college aan tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting voor hoog salderende gewassen in relatie tot de biodiversiteit en de waterkwaliteit in het gebied en de drinkwaterwinning?
6. Hoe verhoudt zich dit tot de in de Kaderrichtlijn Water en de Tweede Nota Duurzame Gewasbescherming gestelde doelen t.a.v. het verminderen van het gebruik ervan met 95% in 2023 t.o.v. 2012?
7. Is college van GS bereid een oproep aan de minister te sturen voor een betere handhaving op het middelengebruik? Met name op de onderdelen gebruik van de juiste middelen en op de juiste manier!
8. Wat is de stand van zaken op het gebied van UPDA en waar liggen de uitdagingen in dat kader?
9. Wat doet GS op het gebied van handhaving van de toename van waterputten in het gebied die niet zijn aangemerkt als bestaand gebruik?
10. Ziet het college verdere mogelijkheden de waterkwaliteit van het stroomgebied van de Drentse Aa verder te verbeteren? Zo ja: welke; zo nee: waarom niet?

Wij kijken met belangstelling de schriftelijke beantwoording van deze vragen tegemoet.

Namens de fracties van GroenLinks en PvdA,
Elke Slagt-Tichelman & Rudolf Bosch
